

Siden af den almindelige Ordning har det imidlertid til alle Tider været erkjendt, at Kirken kan modtage Bistand og Samvirken af Private, der da beholde særlige Friheder og Rettigheder, f. Ex. til at kalde Præsten efter ældgammel kirkelig Patronatsret; men det bliver da indenfor Kirkeordningens almindelige Grundsætninger, at det er locale Forhold og borgerlig Stilling, der give Afgrænsningen for det nye Led i Kirkesamfundet. Der kan være Kirke-lovgivninger, som bestemme Betingelser og Rettigheder for de Tilfælde, at Nogen vil oprette et Præsteembede og Sognekald som et nyt Led i Kirkeordningen; men der gives ingen Kirkeforfatning, som tilsteder Menighedslemmer i Almindelighed at danne nye Kredse efter eget subjectivt Behag. Alligevel eksistere saadanne baade i den lutherste og reformeerte Kirke og ere anerkjendte, nemlig naar de ere factist opstaaede og have vundet Anerkjendelse af den kirkelige Myndighed (f. Ex. Kornthal, de flottste chapels of care); men ingen Love have indbudt til at danne dem, hvorimod de efter deres Opstaaen ere antagne som supplerende Led i den kirkelige Ordning, men da tillige ikke med alle de Rettigheder, som de faste Samfundsled have, f. Ex. uden Ret til at repræsenteres i Kirkeforsamlingen. Det er en saadan Tanke, der har foretværet mig ved at stemme for en særlig Anerkjendelse af den enkelte factist bestaaende Frimenighed. Meningerne have været deelte, om det skulde anbefales, at den stete ved Lov eller ved administrativ Foranstaltning, og uagtet jeg naturligviis puster saa liden Lovgivning som muligt, førend Kirkens Lovgivningsform er tilveiebragt, finder jeg det dog tvivlsomt, om Ministeriet, ifald det anseer en hurtig Afgjørelse fornøden, for Tiden vil gaae ind paa en administrativ Ordning, og det forekommer mig ikke heller saa særdeles betænkeligt at lade en Lov om denne Sag emanere i Righed med Sognebaandsløsningsloven, saafremt en Afgjørelse ansees paatrængende nødvendig. Med Hensyn til en saadan Lovs eventuelle Form og Indhold laa det vel nær at knytte den til Sognebaandsløsningsloven som en Undtagelse fra dens Bestemmelse, at der kun kan løses Sognebaand til en fast ansat Præst; men ligesom denne Form neppe vilde tilfredsstille Frimenigheden, saaledes vilde den ogsaa i Forbindelse med Anordningen af 2den October 1862 aabne mange Kirker for Fripræster og iøvrigt fremkalde mange Forviklinger. Imidlertid kan ikke heller en ligesvem Rigestilling med andre Sogne i Folketirken tillægges denne Menighed, deels fordi dens Medlemmers Øbelse til deres nuværende Sogne ikke kunne forlægges fra disse, deels fordi Menigheden ikke selv har Alt, hvad derved maatte forudfattes (den mangler saaledes Kirkegaard), og næppe heller vil underkaste sig Lovgivningens Fordring med Hensyn til Kirke- og Præstegaardskyn. Men derimod synes det simplest at anerkjende Pastor Birkebal som Præst ved Capellet i Ryslinge, saaledes at alle hans i denne Egenstøb foretagne Handlinger skulle have samme Gyldighed som Folketirkens andre Præsters, og hans Menigheds Medlemmer anerkjendes for Medlemmer af Folketirken og forblive i Henseende til kirkelige Øbelse i samme Forhold til det Sogn, hvori de boe, som de, der løse Sognebaand, medens Frimenigheden og dens Præst iøvrigt uden Forbehold maatte underkaste sig det kirkelige Tilsyn og de kirkelige Forkrifter, fra hvilke der kun ved en særlig Bestemmelse kunde tilstødes de uomgængelige Afvigelser. At der paa denne Maade opstod en Menighed af Folk, som havde Billie og Evne til at forsyne sig selv med Kirke og Præst indenfor Folketirkens Lovorden og for visse kirkelige Handlinger, medens de i andre Henseender endnu tilhørte det ordinaire Sogn, f. Ex. med Hensyn til Begravelser og kirkelige Øbelse, er ganske analogt med, hvad der saa ofte er steet ved Herregaardscapeller og Hospitaller, og turde neppe drage betydelige Følger efter sig, naar det ikke kunde stee anderledes end her, efterat det er paavist, at de have en Kirke og Medler til at lønne en Præst.

2. Med Hensyn til de Brøst og Mangler i Folketirken, der ved denne Leilighed ere komne paa Tale, finder jeg i de af Ministeriet paaviste Steder kun de tvende, at der skulde være mange daarlige Præster, og at der skulde behøves større Frihed til at søge sig Sjælesørger. Den første er vistnok Hovedsagen, og om endog det, der ved vore Forhandlinger